01/06/2020

Κερασινόν, ο μήνας των κερασιών

/ Παράδοση

Πατρίδα της κερασιάς είναι τα όρη του Πόντου· γι’ αυτό και η αποικία Κερασούς της Σινώπης πήρε το όνομά της από το ελληνικό κέρασος ή κερασός, εξαιτίας των άφθονων κερασιών που φύονται στην περιοχή. Αντίστοιχα και ο μήνας Ιούνιος στον Πόντο ονομάστηκε Κερασινόν επειδή στη διάρκειά του ωριμάζουν τα κεράσια. Στα Σούρμενα υπήρχε το εξής δίστιχο για τον Ιούνιο: «Έρθεν κι ο Κερασινός | ο καιρόν έν’ κόκκινος».

Η κερασιά συναντάται αυτοφυής στο Τουρκεστάν, το Ιράν, στις δύο πλευρές του Καύκασου και στα βουνά της Τραπεζούντας και της Κερασούντας του Πόντου.

Όπως αφηγείται ο Πλίνιος, τα ήμερα κεράσια τα μετέφερε στη Ρώμη από την Κερασούντα του Πόντου το 69 π.Χ. ο Λικίνιος Λούκουλλος, γνωστός καλοφαγάς. Μάλιστα αποτέλεσαν περίοπτο τρόπαιο μετά τη νίκη του επί του Μιθριδάτη. Από εκεί εξαπλώθηκαν στη συνέχεια στην Ιταλία και στον υπόλοιπο Δυτικό κόσμο.

Ο ποντιακός λαός με χαρά μεγάλη καλωσόριζε τον Κερασινό, ενώ προετοίμαζε τις προμήθειές του για το χειμώνα. Στον Πόντο συνήθιζαν να λένε: «Έρθεν ο

Κερασινόν, | τα κεράσα τ’ ολονών».

Ο Πόντος εξαιτίας της άμεσης γειτνίασης με την ανοιχτή θάλασσα από Βορρά και του φυσικού τείχους των ποντιακών ορίων από τον Νότο, είχε το προνόμιο των πολλών βροχοπτώσεων. Τα υγρά νέφη από τον Βορρά δεν μπορούσαν να προχωρήσουν προς το εσωτερικό της Μ. Ασίας και αναγκάζονταν να ανακυκλωθούν και να αφήσουν την υγρασία τους στον Πόντο. Αποτέλεσμα ήταν τα πλούσια σε βλάστηση λιβάδια στα οροπέδια, τα γνωστά παρχάρια.

Την 1η Ιουνίου οι βοσκοί μετέφεραν τα ζώα και τις αποσκευές τους στα παρχάρια, τους θερινούς βοσκοτόπους. Αυτή ήταν μια πολύ δύσκολη διαδικασία και απαιτούσε σκληρή δουλειά από όλα τα μέλη της οικογένειας.

Το παρχάρεμαν (θερινή βοσκή) συνηθιζόταν σε πολλές περιοχές του Πόντου, επειδή εκεί η τροφή για τα ζώα ήταν άφθονη, ενώ στις χαμηλότερες περιοχές οι μεγάλες θερμοκρασίες αποξέραιναν την υπάρχουσα βλάστηση. «Ο Κερασινόν φέρ’ ήλον | και μαραίν’ σε άμον μήλον» (ο Ιούνιος φέρνει ήλιο και σε μαραίνει σαν μήλο), λέει το ποντιακό δίστιχο.

Από την άλλη, όταν απομακρύνονταν τα ζώα από το χωριό, δινόταν περισσότερος χρόνος στις γυναίκες, κυρίως, να ασχοληθούν με τις γεωργικές εργασίες. Κάθε χωριό είχε το δικό του παρχάρι.

Έρθεν ο Κερασινόν, τα κεράσια τα καλά,
λάμπ΄ ο ήλεν ’ς σα ραχιά, σ’ ολουνούς τρανόν χαράν.
Έρθεν ο Κερασινόν, τ’ ευλογίας τα πολλά,
οι ανθρώπ’ ειν’ χαρεμέν’ κι η ζωή παντού γελά.

Έρθεν ο Κερασινόν και ο ήλον καντηλίζ’,
η εγάπ’ γλυκύν κεράσ’, τ’ εμόν την κάρδιαν βρουλίζ’.
Έρθεν ο Κερασινόν και ο ήλεν ο ζεστόν,
έρθεν κι η εγάπ’ τ’ εσόν, βρούλ’ τσεν την καρδίαν τ’ εμόν.

Έρθεν και ο Κερασινόν, θα γίν’νταν τα κεράσια,
παιδάντ’, πολλά μη τρώτε τα, έρχουζνε απάν’ σ’ν ράχιαν.
Τη Κερασινού ο ήλον κοκκινίει σε άμον μήλον,
έρθεν ο κερασινόν, έγκεν φύλλον πράσινον.